

NOGLE UKENDTE BOGILLUSTRATIONER AF RENOIR

Af Ebbe Sadolin

At den store maler *Auguste Renoir* har virket som bogillustrator, og at emnet har været en af Zola's højdramatiske og spændende romaner, har man måske lidt svært ved at forestille sig.

Den fine, stille kunstner, som den kunstinteresserede almindeligvis ser for sig siddende under palmernes skygge i Sydfrankrig, mens han afmaler sine modeller med lette og sensuelle penselstrøg, eller tegner sine næsten hændede grafiske arbejder, ham kunne man måske nok forestille sig som mester for nogle udsøgte bibliofiludgaver, hvor klassiske digte på håndgjort kludepapir blev akkompagneret af sarte litografier i lette farvetoner.

Men det var en bog af en helt anden type, som jeg ved et tilfælde havde erhvervet mig og nu sad og bladede i: *Zola's L'Assommoir* i en billigudgave på tyndt og dårligt papir, trykt i stort kvartformat og uden angivelse af årstal. Bogen var gennemillustreret med c. 60 helsidesbilleder udført af en lang række kunstnere – eller i hvert fald af folk, der gav sig af med at tegne. For det var et meget uensartet billedmateriale, hvor der skiftevis var illustrationer udført af rutinerede ugebladstegnere, der svælgede i de drastiske scener, hvor folk styrtede ned fra taget eller slog hinanden i hovedet, og skiftevis tegninger af en hel anden slags, hvor kunstneren ofte havde holdt sig til mere dagligdags stilfærdige motiver, der til tider var gengivet med indgående karakteristik og malerisk frihed. Nu og da stødte man på rene amatørarbejder, men sommetider også på kendte navne som tegneren André Gill eller den senere stjerne ved „Fliegende Blätter“ Alb. Oberländer.

Man kan ligefrem se det parisiske forlagskontor for sig, da denne populære billigudgave blev tilrettelagt sandsynligvis engang i halvfjerdsene. Det har sikkert skullet gå stærkt, og forlaget har sendt meddelelser ud, som så er gået videre fra mund til mund i ateliererne, at her var noget at lave for folk, der kunne rappe fingrene. Derfor har der været tilstrømning af unge kunstnere af alle slags, og forlæggeren har ikke set så nøje på, om de nu også

Titelbladet til Zola-bogen, hvori der forekommer illustrationer af Renoir.

passede til opgaven, eller om deres arbejder var i stil med hinanden. Hver har fået sine scener at illustrere, og så er de omgående sendt til xylografen og i enkelte tilfælde til fotografisk ætsning.

Det var ved at kigge lidt grundigere på dette højst uensartede billedmateriale, at nogle stykker på en særlig måde faldt i øjnene. De var udført i en teknik helt for sig selv, hvor kunstneren med den spidseste tegnepen havde gennemarbejdet sit motiv med talløse små, lette strøg. Men selv om pennestrøgene var små og talrige, var der alligevel en sjælden helhed over motivet, figurerne stod klare og plastiske, og både placeringen i rummet og billedets komposition var enkel og gjort med klart overblik. Det var en tegneteknik, der på en mærkelig måde mindede om den penselt teknik, som

Le père Bru piétinait dans la neige pour se réchauffer...

LIV. 25. — L'ASSOMMOIR.

Renoir-illustration i stregætsning. Men ingen signatur.

Lantier et Gorvaise passent une très-agréable soirée au café-concert. — (Page 283.)

LIV. 35. — L'ASSOMMOIR.

Xylograferet tegning med signaturen A. R. Men er det Auguste Renoir?

Ukendte bogillustrationer af Renoir

LES FILLES D'OUVRIERS SE PROMENANT SUR LE BOULEVARD EXTÉRIEUR.
« Elles s'en allaitent, se tenant par les bras, occupant la largeur des chaussées... » — (Page 372.)

LIV. 47. — L'ASSOMMOIR.

Zola-illustration af Renoir. Med forstørrelsesglas kan man se hans signatur i venstre hjørne.

Ebbe Sadolin

Renoir benyttede sig af, med de mange lette penselstrøg, som altid samlede sig til en enkel og klar helhed og som aldrig blev urolig eller gnidret.

Det skulle vel aldrig være ...?

Forstørrelsesglasset kom frem – og nede i hjørnet af den første stod virkelig også midt i stregerne virvar et lillebitte *Renoir!* Den anden illustration, der ligesom den første var gengivet i zinketsning, havde ingen signatur, men teknikken var så udpræget den samme, mens en tredje, der nok var kunstnerisk beslægtet med de to andre, var udført i xylografi og derfor havde en anden karakter og var forsynet med et A R som signatur.

På kobberstiksamlingen, hvor magister *Hanne Finsen* har Renoir som et af sine specialer, blev illustrationerne fotograferede og sendt til eksperten *John Rewald* i New York. Han svarede, at originalen til en af de tre havde han kendskab til, og havde gengivet i en af sine bøger (*Renoir Drawings*. New York 1946), hvor han omtaler, at der er tale om en Zola-illustration, men at han ikke ved noget om, hvor den er blevet reproduceret, eller om den overhovedet er blevet benyttet. Nu udtrykker han sin glæde over at have fået det opklaret.

Af de to andre stiller eksperten sig skeptisk overfor den xylograferede til trods for signaturen A R, mens den tredje i stregtegning utvivlsomt også er et Renoir-arbejde, som man hidtil ikke har vidst noget om.

Det er altså en lille ny detalje, man kan indføje i billedet af den gamle maler, som i sin pure ungdom begyndte sin kunstnerbane med porcelænsfarverne på den hvide, blanke glasur, men senere blev den lidenskabelige elsker af sit lærred og sine oljefarver. Så uudslukkelig var denne lidenskab, at selv da han som gammel og giftbruden sad i sin rullestol, fik han penslerne bundet til sine krogede fingre, for male det måtte han trods alt. Nu ser vi i et glimt, hvordan den unge Renoir også en overgang har prøvet tryksværtens bittersøde tillokkelser og reproduktionens glæder og skuffelser ...